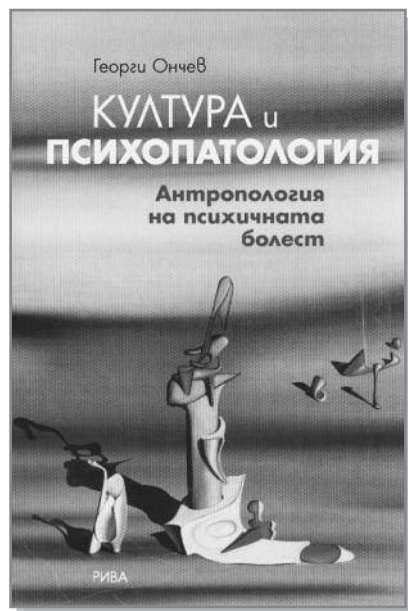

**„КУЛТУРА И ПСИХОПАТОЛОГИЯ“, Георги Ончев,
2017 г., изд. „Рива“, София**

От печат излезе монографията на проф. Георги Ончев „Култура и психопатология“ с подзаглавие „Антропология на психичната болест“. Навлизайки в дебрите на необятното понятие култура, Георги Ончев смело утвърждава общите му корени с психопатологията. Особен акцент е поставен върху окултното, мистичното и паранормалното. В тези свои описания значителен принос имат клиничните случаи, в които се разкрива преплитането на личността, опита и характера от една страна и психичната бо-

Шаранков при нестинарството с думите на възрастни жени като „несвяст“ или „мъка“. Тези препратки са особено ценни.

Световните тенденции в миналото и днес са разгледани още от времето на пътешествието на Крепелин до остров Ява и Индонезия. Там той вижда клинични картини, които от една страна са сходни с тези, които той е диагностицирал преди, но от друга страна се запознава и с огромните разлики в оценката им като болест или здраве под влияние на конкретната местна култура. Разграничени са традиционните и модерните култури, които значително се преплитат в симптомообразуването. В подхода на автора водеща е интеграцията и синтезата, но след провеждане на подробен анализ. Видно е разграничаването на западните от източните култури, но и извеждането на някои общи черти между тях.

Особен интерес представлява проучването с 15-годишно проследяване на тежки психични заболявания в различни култури, наречено DOSMED, както и 14-16-годишното проследяване на психичната инвалидност RapyD. Изненадващ е изводът, че около 60% от болните имат значително възстановяване с минимални резултатни симптоми.

Личността и културата са тясно взаимосвързани, което е разгледано в детайли. Особено силно впечатление остава голямата палитра културални психопатологични синдроми, описани от Георги Ончев. Сравнявайки този труд с предишните на Георги Ончев, категорично у мен се затвърждава убеждението за апогей в неговото развитие. Тази книга запълва една празнина, която имаше в нашата литература и горещо препоръчвам на всички професионалисти, посветени, заинтересовани или просто любопитни да прочетат този шедьовър, изстрадан и сътворен от Георги Ончев.

Проф. д-р Петър Маринов, дмн

лест, от друга, в контекста на дадена култура.

Авторът се обръща назад към нашите дълбоки корени в лицето на Шипковенски (Ятрогенията, излязла наскоро на български за наш общ срам), но и почти непознатия за младите доц. Христо Димитров, провел през 1934 г. позабравено проучване върху мистиката в сектата на петдесетниците, и накрая, обсебеността, описана от

Културен контекст у нас: българският Одисей

Едва ли има българин, който да не свъси подозрително вежди, когато срещне опит за обобщаване на българското. Но едва ли има и такъв французин, португалец или масай, когато се сблъска с обобщения за своя народ. Стереотипите притежават свойството да са лесно приложими за другите и да се приемат за твърде условия, когато се приписват на нас. Вътре в общността се отчита индивидуалното разнообразие и се отхвърлят етикетите, които иначе с лекота се поставят на другите. Самата идея за специфични национални качества или за нещо, подобно на национален характер, е крайно оспорима и подвеждаща. Факторният анализ на личностовите черти например показва универсална личностова структура, а темпераментовото и характерово многообразие са налице във всички известни човешки общности. Самият конструктор „нация“ е относително нов (от края на XVIII в.) и етнически и социално

нехомогенен. Същевременно етническите и културните характеристики на отделни общности са добре отграничени и имат ясна връзка с проявите на психично здраве и болест. Въпреки политическата некоректност на акцента върху етноса връзката на етническите белези с културните черти и психопатологията е много по-изразена от влиянието на национална принадлежност, раса, географска близост, исторически връзки или религия. Всяко упрежение по народопсихология следва да отчита етническия примат. Вникването в собствения културен контекст и тенденции допринася не само за разбиране на боледуването в този контекст, но и за отговор на въпросите „защо не успяваме“, „защо сме различни“ или защо българският Одисей още не се е завърнал.

Из: Г. Ончев, „Култура и психопатология“

IN MEMORIAM

Д-р Дарена Христова Йорданова (1942–2017 г.)

След кратко боледуване ни напусна д-р Дарена Йорданова. Д-р Йорданова завършва медицина във ВМИ – София (1971), през 1979 г. защитава специалност „Социална хигиена и организация на здравеопазването“ в Медицинска академия – София, през 1997 г. придобива специалност „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“ в МУ – София.

След спечелен конкурс става директор на новосформирания Център информационни и здравно-организационни технологии – София област (1988-1995), след това зам.-директор на Районен

център по здравна информация – София област до 1999 г. Предизвикателствата, свързани с новата за България информатика и компютърен анализ в организацията и управлението на здравеопазването, ѝ дават възможност да наложи своя професионализъм в следването на съвременните тенденции в областта на здравния мениджмънт. През годините, в които работи като здравен мениджър, д-р Дарена Йорданова получава грамоти и отличия на Министерството на здравеопазването на Р България.

Нека запомним д-р Дарена Йорданова като всеотдаен лекар, успешен мениджър в здравеопазването, красив и устремен човек.

Поклон пред паметта ѝ!

от колеги в РЗИ – София област и близки